

ด่วนที่สุด
ที่ มท ๐๓๐๔/๐๒๕๕๑

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม ๑๐๒๐๐

๑ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง การแก้ไขกฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑
๓. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และบันทึกหลักการและเหตุผล
๔. ตารางเปรียบเทียบกฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑ กับร่างกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

ด้วยกระทรวงมหาดไทย ขอเสนอเรื่องการแก้ไขกฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อปรับปรุงแนวทางปฏิบัติในการจัดทำทะเบียนราษฎรสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นชอบให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีแล้ว

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กระทรวงมหาดไทย ได้ออกกฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑ ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร (มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว) และคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษตามมติคณะรัฐมนตรี เช่น ชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองจากกัมพูชา ลาว และเมียนมา ต้องปฏิบัติในการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน การจัดทำทะเบียนประวัติ การจัดทำบัตรประจำตัว และยกเว้นสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว (มีหนังสือเดินทาง) ไม่ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว แต่หากประสงค์จะขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน หรือจัดทำทะเบียนประวัติสามารถร้องขอต่อนายทะเบียนเพื่อดำเนินการให้ได้

๑.๒ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๑ รับทราบข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องมาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการอนุญาตให้คนต่างด้าวพำนักร้อยในราชอาณาจักรไทยเป็นการชั่วคราว ซึ่งเสนอให้รัฐบาลกำหนดนโยบายเพื่อให้มีการดำเนินการบูรณาการจัดทำฐานข้อมูลคนต่างด้าวที่พำนักร้อยในราชอาณาจักรทั้งระบบ โดยมอบหมายส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดทำระบบฐานข้อมูลคนต่างด้าวในเชิงการบูรณาการร่วมกันเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการการควบคุม ตรวจสอบคนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาและพำนักร้อยเพื่อการใดๆ ในราชอาณาจักร และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดทำบัตรประจำตัวคนต่างด้าวในกลุ่มคนต่างด้าวที่พำนักร้อยในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวอย่างต่อเนื่อง โดยให้กระทรวงมหาดไทยรับความเห็นของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เสนอให้จัดทำทะเบียนราษฎรสำหรับคนต่างด้าวกลุ่มนี้ไปพิจารณาดำเนินการ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

โดยที่กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑ ยังไม่รองรับการจัดทำทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ทำให้ฐานข้อมูลคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยไม่ครบถ้วน สมบูรณ์ และเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการบริหารจัดการการควบคุม และตรวจสอบคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยเข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๑ เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการอนุญาตให้คนต่างด้าวพำนักร้อยในราชอาณาจักรไทยเป็นการชั่วคราว จึงจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงกฎกระทรวงที่อ้างถึงข้างต้น เพื่อกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวต้องจัดทำทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัว

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การเสนอแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ต้องจัดทำทะเบียนราษฎร กำหนดให้เลขประจำประชาชน ๑๓ หลัก และจัดทำบัตรประจำตัว ซึ่งจะทำให้ฐานข้อมูลประชากรของประเทศไทยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เป็นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๑ เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการอนุญาตให้คนต่างด้าวพำนักร้อยในราชอาณาจักรไทยเป็นการชั่วคราว จึงควรเสนอที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาโดยเร็ว

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ สาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สรุปได้ ดังนี้

(๑) กำหนดให้กฎกระทรวงฉบับนี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) กำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวติดต่อกันเป็นเวลาตั้งแต่หกเดือนขึ้นไป ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน การจัดทำทะเบียนประวัติ การแจ้งการย้ายที่อยู่ การจัดทำบัตรประจำตัว และการสำรวจตรวจสอบหรือปรับปรุงการทะเบียนราษฎร ส่วนคนซึ่งได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเป็นเวลาน้อยกว่าหกเดือน เช่น นักท่องเที่ยว สื่อมวลชน เป็นต้น หากมีความประสงค์จะปฏิบัติเรื่องดังกล่าวให้ร้องขอต่อนายทะเบียนเพื่อดำเนินการให้ได้

(๓) กำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวที่มีชื่อและรายการบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎร และมีอายุตั้งแต่ห้าปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ ต้องมีบัตรประจำตัว

(๔) กำหนดให้บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ออกให้กับคนซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวหรือผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการพิเศษเป็นเวลาไม่ถึงสิบปี มีอายุใช้ได้เท่ากับระยะเวลาที่ผู้ถือบัตรได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

(๕) กำหนดให้อธิบดีกรมการปกครองในฐานะผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร เป็นผู้ออกบัตรประจำตัวของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย และมีหน้าที่และอำนาจกำหนดแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำบัตรประจำตัวของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

๔.๒ ข้อเท็จจริง

ข้อมูลทะเบียนราษฎรจากฐานข้อมูลประชากรของสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ณ สิ้นเดือนเมษายน ๒๕๖๑ มีคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับการจัดทำทะเบียนราษฎร กำหนดให้เลขประจำตัว ๑๓ หลัก จำนวน ๒,๔๑๙,๗๘๘ ราย จำแนกเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่และบุตรที่เกิดในราชอาณาจักร จำนวน ๓๐๒,๑๘๑ ราย ชนกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน ๔๘๔,๕๐๘ ราย แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา จำนวน ๑,๕๘๔,๓๐๕ ราย และคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว จำนวน ๔๘,๘๐๔ ราย

๔.๓ ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๕ สรุปรว่าให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหรือยกเว้นการปฏิบัติเกี่ยวกับการการทะเบียนราษฎรและการจัดทำบัตรประจำตัวหรือการอื่นใดอันเกี่ยวกับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วยสัญชาติ

มาตรา ๓๘ สรุปรว่าให้นายทะเบียนอำเภอจัดทำทะเบียนบ้านสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

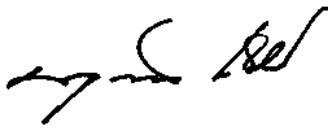
๕. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เห็นว่าการเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะผลที่จะได้รับจากการปฏิบัติตามกฎกระทรวงจะทำให้ประเทศไทย

มีฐานข้อมูลคนต่างด้าวหรือคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรทุกประเภท ทั้งคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้พำนักที่อยู่นอกกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์ แรงงานต่างด้าว และคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ การควบคุม ตรวจสอบคนต่างด้าวหรือคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างกฎกระทรวงดังกล่าวตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๗๔๑-๗๒๑๑

โทรสาร ๐-๒๗๐๖-๔๒๔๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ dp.bora12@gmail.com